

Fenákel Judit

TRÁGYADOMBRÓL AZ ÓRÁRA

2017-04-27 | NOVELLA

A trágyadomb a major udvarának teljes hosszát elfoglalta. Addig elképzelni se tudtam ilyen hatalmas trágyadombot. Nem is domb volt, inkább töltés. Az istálló munkások, vagy kik, minden reggel föllapátolták rá a friss trágyát, az állatok alól kihordott

tehénzar gőzölgött és emelkedett, az ember arra gondolt, egy szép napon betakarja az egész világot. A domb két hosszabbik oldalán sorakoztak az istállók, köztük az is, amelyikben mi laktunk. Még előbb, mintha az előszobánk volna, tartották a teheneket, bőgésüktől, ha a bolhák hagytak, jól lehetett aludni. A tehénistállóból lekerítették egy szögletet, az volt az ukránok szállása, nekik még egy pár lóval is osztozniuk kellett. Az ukránok rettenetes mocsokban éltek, ugyanabban a lavórban főzték a nem tudom mit, amiben mosdottak és mostak. Megvetettük őket, mert bennünket, endrődi gyerekeket, rendszeresen megmosdattak anyuék a vályúba engedett jéghideg vízben, nem is tetvesedtünk el, és ezzel nem győztünk büszkélkedni. Csak akkor enyhültünk meg a koszos ukránok iránt, ha Szonja énekelt, mert olyan szépen dalolta az ukrán népdalokat, hogy ha hallgathattuk, még a tetűikről is elfeledkeztünk.

ne süllyedjünk térdig a szarba

Az a legfurcsább, hogy a bűzölgő trágyadombtól valójában nem is undorodtunk. Legalábbis nem annyira, amennyire a trágyadomb megérdemelte volna. Oda jártunk

vécére, és az volt a játszóterünk is. A trágya felső rétege rászáradt az ürüléktömegre, hamar megtanultuk, hova lépünk, hogy ne süllyedjünk térdig a szarba. Arra nem emlékszem, miket játszottunk a különös magaslaton, de az biztos, szívesen használtuk kilátóhelynek. Vagyis felkapaszzkodtunk a megszilárdult tetejére, és onnan néztünk szerteszét. Legszívesebben a kastélyt bámultuk, ami valójában emeletes ház volt valamivel túl a trágyadombon. Irodák voltak benne, meg az intézőék lakása. Szóval emberek számára berendezett lakás, gondolom, háló meg gyerekszobával, ebédlővel, konyhával – így képzeltem. A kastély valódi ablakai az épület másik oldalán nyíltak, felénk csak zárt ablakait fordította, szorosan behúzott zsalugáterekkel, megakadályozva, hogy leskelődjünk. Az emberek is a túloldalon közlekedtek, mi csak a kutyákat láttuk, a két hatalmas német juhászt. Mindig megéreztek a bombázórepülőök közeledését, és vonyítottak, mikor még a rádió se tudott róluk. A kutyák nem e világi üvöltését követte a rádió kukukja, arra nem kellett menekülnünk, mert a kukuk – ha a repülőök meggondolták magukat – akár el is enyészhetett a

levegőben. A voralarm igazi fenyegetés volt, azzal már nem lehetett packázni. A töksüket lekvárgyáros kivételével mindnyájan rohantunk a légópincéknek kinevezett krumpolis vermek felé. A fliegalarm pedig maga volt a bombázás, szabad szemmel gyönyörködhettünk a lehulló bombák ezüst csillogásában, és mormolhattuk rémulten a Smát. Csak a süket lekvárgyáros kiabálta derűsen, hogy itt vannak a kamerádok. Két hisztérikus szirénázás között azért mindig voltak békésebb félórák, amikor a kutyák sem üvöltöttek, és a rádió se fenyegetőzött, és föl lehetett kapaszkodni a trágyadombra a dolgunkat elvégezni.

Kapaszkodtam akkor is, rángattam lefelé a nadrágomat, sietni kellett, a légiriadó akármikor megismétlődhetett, amikor észrevettem, hogy a felénk eső oldalon kinyílt az egyik zsalugáter. Sőt maga az ablak is, lengette a szél az üveget, a légnyomás rángathatta ki a helyéből, és ami sohasem fordult elő, onnan, ahol én viaskodtam a ruhámmal, be lehetett látni a szobába. Persze nem a teljes szobába, de azt a valamit, amit nem tudtam megnevezni, és nem is hittem el, hogy azt látom, amit látok, az a valami, semmi kétség, benne volt a látóteremben. Nem így neveztem, honnan tudtam volna ilyen felnőtt szavakat. Arra gondoltam, az a valami itt van előttem. Nem éppen karnyújtásnyira, ki lenne képes olyan messzire kinyújtani a karját, de mindenképpen a szemem előtt, felismerhetően, kivehető részletekkel.

Behunytam a szemem, és azt morogtam: a kilencesen karcolás van. Én csináltam, amikor kipróbáltam az új kék-piros színes ceruzámat. És láttam is a karcolást. Igaz, csak behunyt szemmel.

ordítva és jajveszékelve

Kinyitottam a szemem. Ott volt az óra, három félköríves részből állt, a középső félkörívben sorakoztak a fehér számok, ott volt a kilences is, amit megkarcoltam az új piros-kék színes ceruzámmal. Nagymama haragudott érte, mert a dísz tárgyakat, a nippet, ahogy ő mondta, nagyon féltette, és az ebédlőóra is közéjük tartozott. De apu óvatosan a fülembe súgta, nagymama ne hogy meghallja, ez legyen a legnagyobb bajunk, kislányom. És tényleg, utána annyi bajunk lett, de annyi. Az ebédlőórát elvették tőlünk. Be kellett írni a leltárba, és rácsukták a ház ajtaját, és mindenünket lepecsételték, és elvitték aput, aztán bennünket is, és nagymama meghalt. Mikor idáig értem a gondolkozásban, bögni kezdtem. Nem is bögés volt ez, hanem bömbölés, úgy bömböltem, olyan ordítva és jajveszékelve és sikoltozva, hogy az egyik fejőlány kirohant az istállóból, és németül veszekedett velem. Nem érdekelt, csak bögtem és sikítóztam, és az óra, a mi ebédlőóránk oda nyomakodott a szemem elé, és soha többet nem tudtam elfelejteni, hogy ellopták, nem lesz nekünk többet óránk az ebédlőkredencen, mert nekünk csak a tehénbögés jár meg a trágyadomb.

Szerencsére egyedül voltam a trágyadombon, a lefújtt légiriadó után a többi gyerek behúzódott az istállóba, a felnőttek kint dolgoztak a cukorrépa földön, a süket lekvárgyáros úgyse hallott semmit, a fejőlány éppen tovább balhézhatott volna, de inkább legyintett, majd csak jön valaki, és pofán vágja az ordító zsidó gyereket. De nem jött. Magamra maradtam a bögésemmel, amiről soha nem beszéltem senkinek.

De miért éppen az az óra?

felső kép | St Stev, flickr.com